

полягає в тому, що можна швидко змінити декорації та динамічно перейти з лялькової вистави на тіньовий театр із застосуванням слайд-презентацій.

Таким чином, використання медіа-технологій створює можливість вводити найновіші досягнення техніки і комунікації, впроваджувати інноваційні методики навчання та виховання молодших школярів засобами театральної діяльності.

Список використаних джерел

1. Барановська І. Театр ляльок в початковій школі : навчально-методичний посібник, Вінниця. 2017, 170 с.
2. Барановська І., Мозгальова Н. Українські народні традиції як засіб виховання дітей дошкільного віку //Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки, 2017 Вип. 152, с. 20 -24.
3. Демченко О. П. Свято як форма національного виховання молодших школярів: технологічний аспект/ О. П. Демченко // Проблеми українського національного виховання : збірник наукових праць / за ред. Н. Скотної, М. Чепіль. – Дрогобич : РВВ ДДПУ ім.І.Франка, 2013. – С.261-272
4. Імбер В.І. Організація навчальної взаємодії викладача і студентів засобами Smartboard // Інформаційні технології і засоби навчання. - 2018. - Т. 64, № 2. - С. 119-127.
5. Казьмірчук Н.С. Театр природи як засіб формування soft skills в учнів початкових класів / Н.С.Казьмірчук, О.В.Жовнич, І.А.Стахова // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. – Серія: Педагогіка і психологія. – 2020. – №61. – С.23-30.
6. Лабораторія перформативних технологій від Марії Пяткової // Музика – український Інтернет-журнал <http://mus.art.co.ua/laboratoriia-performatyvnykh-mediatekhnolohiy-vid-marii-piatkovo/>
7. Любчак Л.В. Підготовка майбутніх вихователів до організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку // Освітній дискурс : збірник наукових праць / голов. ред. О. П. Кивлюк. – Київ : «Видавництво «Гілея», 2018. – Випуск 9 (11-12) : Педагогічні науки. – С. 91-103.
8. Олійник О.М. Театрально-ігрова діяльність в умовах дошкільного навчального закладу:навч.-метод.посіб. / О.М.Олійник. –Кам'янець-Подільський: Волощук В.О., 2017. – 163с.

РОЗВИТОК SOFT SKILLS ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

*Комарівська Надія, кандидат філологічних наук, доцент
Рябко Кароліна, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS BY MEANS OF THEATRICALIZED ACTIVITY IN THE CONDITIONS OF INCLUSIVE EDUCATIONAL SPACE

*Komarivska Nadiia, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor
Ryabko Karolina, bachelor's student
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)*

Анотація. У статті аналізується важливість формування soft skills у дітей; розглядається розвиток «м'яких навичок» засобами театралізованої діяльності для дітей з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: soft skills (м'які навички), навичка, діти з особливими освітніми потребами, театралізована діяльність.

Abstract. The article analyzes the importance of forming soft skills in children. The development of "soft skills" through theatrical activities for children with special educational needs is also considered.

Key words: *soft skills, skill, children with special educational needs, theatrical activities.*

На сучасному етапі розвитку освіти, аби бути успішним, недостатньо одних лише глибоких знань та трудового досвіду. Тому в навчальний процес весь час впроваджуються все нові та нові технології, прийоми, методи та засоби роботи з учнями.

Хоч ми й не знаємо, якими будуть світ та ринок праці десь у 2050 році, проте, за даними наукових досліджень, за десять років зникнуть кілька десятків професій, а ще кільканадцять виникнуть нових. Тому науковці зі всього світу почали думати про потребу розвитку в дітей навичок, що будуть необхідні людям у майбутньому. Тут маються на увазі *soft skills* – м'які навички.

аВивченню проблеми «*soft skills*» присвячені дослідження О. Барінової, О. Абашкіної, Є. Гайдученко, В. Давидової, К. Коваль, Д. Татаурщікової, Ю. Портланд та інших. На думку Д. Татаурщікової, «*soft skills*» становлять уніфіковані навички та особистісні якості, які збільшують ефективність роботи та взаємодію з іншими людьми. До таких навичок вона відносить: уміння надавати допомогу, керувати особистим розвитком, грамотно розподіляти свій час, лідерство, уміння переконувати тощо [8, с. 165].

Soft Skills визначають наше вміння спілкуватися, долати проблеми, знаходити нові шляхи. Ці навички посідають важливу роль в успішності сучасної людини. Вивчити теорію якої-небудь науки просто, а мати гнучке мислення та вірити у свої сили навчитись не так легко. Завдяки практичним дослідженням та опитуванням було визначено шість основних соціальних навичок: спілкування; співпраця; творче мислення; критичне мислення; міжкультурна комунікація; упевненість у собі [8].

Ці навички не входять до рис характеру. Їх варто розвивати й постійно вдосконалювати. М'які навички (*soft skills*) можна розвивати з самого дитинства, але варто враховувати сенситивний період у розвитку і звертати увагу на те, що зараз відбувається з дитиною в психологічному плані, яка у неї провідна діяльність.

Можна навчити дитину говорити, але страх виступів на публіці не дасть їй себе проявити. Можна навчити дитину рахувати, проте брак критичного мислення й навички планувати не дозволить в подальшому ефективно користуватися цими знаннями. Можна навчити дитину малювати, але відсутність лідерських рис, творчого мислення не дасть їй проявити себе на всі сто відсотків.

До розвитку таких навичок важливо долучати кожну дитину, зокрема й дітей з особливими потребами. Поняття «діти з особливими освітніми потребами» широко охоплює всіх учнів, освітні проблеми яких виходять за межі загальноприйнятої норми. Воно стосується дітей з особливостями психофізичного розвитку, дітей із соціально вразливих груп, обдарованих дітей [10, с. 250]. На думку О.Демченко [4], серед дітей з особливими потребами є особистості з проявами різних видів обдарованості, в тому числі творчо обдаровані. Завдяки використанню театралізованої діяльності, з одного боку,

можна задовольняти їхню потребу в творчості, з другого боку, розв'язувати соціально-виховні завдання.

Одним із засобів, який можна застосувати при розвитку soft skills у дітей з особливими освітніми потребами є театралізована діяльність – художня діяльність, що пов'язана зі сприйманням творів театрального мистецтва і відтворенням в ігровій формі набутих уявлень, вражень, почуттів.

Огляд наукової літератури останніх десятиліть показав, що питанням залучення театрального мистецтва до навчально-виховного процесу займається значна кількість науковців та педагогів-практиків. Численні наукові праці висвітлюють проблеми підготовки вчителя до реалізації ідей театральної педагогіки (В.Абрамян, І.Зайцева, Л.Зімакова, Л.Дубина, Н.Миропольська, О.Рудницька), залучення театрального мистецтва до навчально-виховного процесу з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності (Н.Вітковська, Д.Джола, А.Щербо), роль театралізованої діяльності в розвитку дітей (Л. Артемова, О. Аматыєва, Ю. Рубіна, Р. Жуковська), художнього виховання молодших школярів шляхом проведення театралізованих свят та організації театральних гуртків (З.Богущий, О.Демченко, Ю.Оніщук, Н.Опаріна, В.Шахрай та ін.) тощо. Зокрема, О.Демченко [5] важливого значення в соціальному розвитку дітей надає театралізованим святам як комплексній формі виховної роботи. У процесі підготовки та проведення свята протягом тривалого часу діти спілкуються між собою, вчать навики неконфліктної поведінки. Під час свят використовують елементи театралізації, або ж можна проводити окремі свята, в основі яких театралізовані дійства. У науково-методичному фонді знаходимо послідовність проведення тетару природи, в якому закладено великий потенціал для розвитку м'яких навичок у дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

Під час театралізованої діяльності в дітей реалізуються потреби в самовираженні, пізнанні себе через відтворення різних образів, спілкуванні, роботі в команді, вміння керувати власними емоціями, вони вчать критично оцінювати вчинки та почуття, також у дітей розвивається мовлення [2, с. 315].

Дослідники радять застосовувати такі види театралізованої діяльності:

- ігри-драматизації;
- ляльковий театр;
- ігри-подання (спектаклі) [1, с. 120].

Театралізована діяльність дітей також вміщує елементи найрізноманітніших видів творчості: словесну, духовну, образотворчу та музичну. Важливо застосовувати як роботу в парах, так і в групах, командах, колективах.

Для розвитку в дітей soft skills пропонуємо також такі цікаві ігри та вправи:

«Сурдопереклад»

Діти об'єднуються в пари. Пари по черзі виступають перед іншими учасниками. Кожен учасник з пари виступає по черзі в ролі диктора і сурдоперекладача.

Поки один читає невеличкий вірш, інший за допомогою міміки й жестів передає зміст сказаного.

«На горищі»

Діти сідають в коло разом з учителем. Перший гравець розпочинає гру й показує простий жест, другий – повторює жест першого гравця і додає свій. У такий спосіб можна зробити кілька кіл. Гра розкриває дітей, тренує пам'ять, формує навички до комунікації.

«Чарівний стілець»

На «чарівний стілець» запрошується один з учасників гри. Як тільки він сідає, «висвітлюються» і стають явними всі його сильні сторони.

Важливо називати виключно позитивні якості дитини.

«Ти – мені, я – тобі»

Діти стають у дві шеренги, одна навпроти іншої. По черзі кидають м'яч тим, хто стоїть у протилежній шерензі. Гравець повинен спіймати м'яч та сказати, яку рису характеру він узяв би в того, хто йому кинув м'яча. Потім кидає м'яч будь-якому учаснику з протилежної шеренги й той теж має сказати, яку рису він узяв би в нього.

Для розв'язання такого складного завдання з розвитку soft skills дітей молодшого шкільного віку необхідно в ході вивчення педагогічних дисциплін проводити спеціальну роботу, визначаючи в їх змісті окремі теми, добираючи інтерактивні форми й методи роботи зі студентами [3; 14]. Зокрема Л.Любчак пропонує конкретні алгоритми підготовки майбутніх педагогів до використання театралізованої діяльності [12]. Педагог, організатор театральної діяльності дітей має володіти комунікативною культурою, його мовлення повинно бути сформоване на високому професійному рівні [11].

До того ж, погоджуємося з думкою науковців [6; 115], що педагог, який організовує театралізовану діяльність має сам бути творчою особистістю, в якій розвинені акторські здібності, ява, фантазія, здатність до імпровізації тощо.

Таким чином, розвиток soft skills передбачають вміння керувати своїми емоціями, боротися зі слабкостями, тренувати творче та критичне мислення. При цьому застосування театралізованої діяльності в розвитку дітей дає змогу в цілому підвищити рівень графічної, ігрової діяльності та комунікативної компетентності. Тому вона має використовуватися в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, так як сприяє навичкам активної та творчої колективної взаємодії. Під час створення та реалізації ігрового задуму в дітей формуються уявлення про навколишній світ та їх відношення до тієї чи іншої проблемної ситуації. Оволодіння навичками пантомімічної, мовленнєвої, мімічної виразності сприяє розвитку творчого потенціалу дітей і збільшенню рівня їх соціальної адаптації. Формування таких навичок як soft skills є важливою умовою щасливого життя, а також запорукою успішного просування дитини до подальшого розвитку.

Список використаних джерел

1. Артемова Л. В. Театрализованные игры дошкольников: Кн. для воспитателя дет. сада. / Л. В. Артемова. – М.: Просвещение, 1991. – 127 с.
2. Бегас Л. Д. Використання засобів театралізованої діяльності в корекційно-розвивальній роботі з дітьми старшого дошкільного віку / Л. Д. Бегас // Корекційна педагогіка. – 2012. - № 1. – С. 310-318.

3. Григорович О. Формування інноваційної культури педагога як стратегічна мета національної системи освіти / О. Григорович, О. Демченко, Н. Родюк // Рідна школа. – 2018. – № 9–12 (1060). – С. 32–39.
4. Демченко Е.П. Одаренный ребенок как личность с особыми потребностями в инклюзивном пространстве учебного заведения / Е. Демченко, О. Зайцева // SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION Proceedings of the International Scientific Conference. – Volume II. – May 26th-27th. – 2017. – P. 61–71.
5. Демченко О. П. Свято як форма національного виховання молодших школярів: технологічний аспект/ О. П. Демченко // Проблеми українського національного виховання : збірник наукових праць / за ред. Н. Скотної, М. Чепіль. – Дрогобич : РВВ ДДПУ ім.І.Франка, 2013. – С.261-272.
6. Імбер В.І. Роль сучасних засобів навчання у формуванні творчої особистості майбутнього вчителя початкових класів // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. Випуск 15. – 2005. – С. 20-23.
7. Казьмірчук Н.С. Театр природи як засіб формування soft skills в учнів початкових класів / Н.С.Казьмірчук, О.В.Жовнич, І.А.Стахова // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. – Серія: Педагогіка і психологія. – 2020. – №61. – С.23-30.
8. Коваль К. Розвиток «soft skills» у студентів – один із важливих чинників працевлаштування / К. Коваль // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2015. – № 2. – С. 162-167.
9. Комарівська Н. Розвиток творчого потенціалу дітей дошкільного та молодшого шкільного віку засобами фольклору / Н. Комарівська // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – Вип. 46. – Київ – Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2016. – С. 30-33.
10. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта : реалії та перспективи : монографія / А.А. Колупаєва. – Київ : СаммітКнига, 2009. – 272 с.
11. Лазаренко Н. Культура мовлення як невід’ємна складова ключових компетентностей сучасного педагога / Н. І. Лазаренко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : Збірник наукових праць / [гол.ред. Н. Л. Іваницька]. – Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2016. – Вип.23. – С.36-42.
12. Любчак Л.В. Підготовка майбутніх вихователів до організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку // Освітній дискурс : збірник наукових праць / голов. ред. О. П. Кивлюк. – Київ : «Видавництво «Гілея», 2018. – Випуск 9 (11-12) : Педагогічні науки. – С. 91-103.
13. Макаренко Л. Все про театр і дитячу театралізовану діяльність / Л. Макаренко. – К. : Шкільний світ, 2008. – 128 с.
14. Олійник Н. Впровадження активних методів викладання в освітній процес / Н. Олійник, О. Григорович // Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи. Кам’янець-Подільський. – 2020. – С. 47-55.
15. Хіля А.В. Арт-терапія як об’єкт наукового дослідження у працях зарубіжних та вітчизняних вчених/ А.В.Хіля // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. – № 5 (59). – С. 394–405.
16. Які навички треба розвивати у дітей? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-dlya-pedagogiv-yaki-navichki-treba-rozvivati-u-ditey-soft-skills-147842.html>

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

*Комарчук Анастасія, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Науковий керівник: І.А. Стахова, асистент кафедри початкової освіти
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
(Україна)*

DEVELOPMENT OF CREATIVE ABILITIES OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN THE PROCESS OF THEATRALIZED ACTIVITY

*Komarchuk Anastasia, bachelor`s student
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)*

***Анотація.** У статті проаналізовано поняття «обдарованість», охарактеризовано особливості розвитку обдарованих дітей, види обдарованості. На основі наукових досліджень нами запропоновані методичні*